

Vlaams
Parlement

ingediend op **833** (2015-2016) – Nr. 1
17 juni 2016 (2015-2016)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met de wijziging van artikel 6
van het Protocol van Londen van 1996
bij het Verdrag inzake de voorkoming
van verontreiniging van de zee
ten gevolge van het storten van afval
en andere stoffen van 1972,
aangenomen te Londen op 30 oktober 2009

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	9
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	13
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	17
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	23
Advies van de Raad van State	27
Ontwerp van decreet.....	33
Bijlage: Nederlandse vertaling en Engelse tekst van de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen (uittreksel uit het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden).....	37

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Dit ontwerp van decreet beoogt de instemming van het Vlaams Parlement met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009.

De wijziging heeft een gemengd federaal/gewestelijk karakter, net als het Protocol van Londen zelf. Dit werd besloten door de Werkgroep Gemengde Verdragen, een adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid op 31 januari 2013. Dit betekent dus dat het over zowel federale bevoegdheden als bevoegdheden van de gewesten gaat.

2. Situering

Binnen de internationale gemeenschap groeit de overtuiging dat een tussentijdse oplossing voor de uitstoot van broeikasgassen, in afwachting van een koolstof-arme economie op basis van hernieuwbare energiebronnen, gedeeltelijk ligt in de overbruggingstechnologie van carbon capture and storage (CCS: CO₂-afvang en -opslag). Deze technologie komt erop neer dat CO₂ eerst wordt afgevangen uit een elektriciteitscentrale of een industriële puntbron en nadien per pijpleiding of per schip wordt getransporteerd naar een locatie waar het geïnjecteerd wordt in geschikte diepe aardlagen om daar voor onbeperkte duur geologisch opgeslagen te worden.

Voor de CO₂-uitstoot uit de energie-intensieve industrie is CCS mogelijks zelfs meer dan louter een overbruggingstechnologie: vermits sommige productieprocessen nu eenmaal steunen op fossiele brandstoffen, bieden hernieuwbare energiebronnen hier niet altijd een alternatief. CCS vormt bij deze productieprocessen voorlopig het enige alternatief voor het uitstoten van CO₂ in de atmosfeer.

Hoewel ook een aantal gebieden in het Kempisch Bekken en in Wallonië voor CO₂-opslag in aanmerking zouden kunnen komen (diepe zoutwatervoerende lagen en onontgonnen steenkoollagen), liggen op korte en middellange termijn veruit de grootste mogelijkheden voor de geologische opslag van Belgisch CO₂ in de uitgeputte olie- en gasvelden onder het Nederlandse, Britse en Noorse deel van de Noordzee. In het Belgische deel van de Noordzee is er immers geen opslag-capaciteit voorhanden. Export van CO₂ naar het Nederlandse, Britse of Noorse deel van de Noordzee is dan ook geen vergezocht scenario.

3. Inhoud van de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen

België is partij bij het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, opgemaakt in Londen op 7 november 1996, ook wel het Anti-Dumping Protocol of Protocol van Londen genoemd.

Op 30 oktober 2009 is in Londen resolutie LP.3(4) aangenomen die een wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen inhoudt. Deze wijziging is aangenomen overeenkomstig artikel 21 van het Protocol van Londen.

Artikel 21, lid 3, bepaalt het volgende:

"Een wijziging wordt van kracht voor de Partijen die haar hebben aanvaard op de zestigste dag nadat twee derde van de Partijen een akte van aanvaarding van de wijziging bij de Organisatie hebben nedergelegd.

Daarna wordt de wijziging voor elke andere Partij van Kracht op de zestigste dag na de datum waarop de desbetreffende Partij haar akte van aanvaarding van de wijziging heeft nedergelegd."

Het gaat dus niet om een stilzwijgende of vereenvoudigde vorm van verdragswijziging, wat betekent dat er van België een uitdrukkelijk optreden gevraagd wordt (instemming, gevolgd door aanvaarding).

Inhoudelijk heeft de in Resolutie LP.3(4) vervatte wijziging tot doel om de offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van CO₂ mogelijk te maken, met als doel dit CO₂ geologisch op te slaan.

Het huidige artikel 6 van het protocol luidt als volgt:

"De verdragsluitende partijen staan de uitvoer van afval of andere stoffen naar andere landen voor het storten in of verbranden op zee niet toe."

en laat als dusdanig de offshore-export van koolstofdioxide (CO₂) niet toe.

Via de in resolutie LP.3(4) vervatte wijziging wordt offshore-export van CO₂ (offshore grensoverschrijdend transport) met als doel dit CO₂ geologisch op te slaan, mogelijk.

Aan artikel 6 wordt een tweede paragraaf toegevoegd, die luidt als volgt:

"2. Niettegenstaande het eerste lid kan de uitvoer van kooldioxidestromen met als doel zich hiervan te ontdoen in overeenstemming met bijlage 1 plaatsvinden, op voorwaarde dat er een overeenkomst of regeling tussen de betrokken landen is.

Een dergelijke overeenkomst of regeling omvat:

2.1 de bevestiging en toewijzing van verantwoordelijkheden voor het verstrekken van vergunningen tussen de uitvoerende en ontvangende landen, in overeenstemming met de bepalingen van dit Protocol en andere toepasselijk internationaal recht; en

2.2 in het geval van uitvoer naar niet-verdragsluitende partijen, bepalingen die minimaal gelijk zijn aan die in dit Protocol, met inbegrip van bepalingen inzake de afgifte van vergunningen en vergunningsvoorwaarden voor het voldoen aan de bepalingen van bijlage 2, teneinde te waarborgen dat de overeenkomst of regeling niet afwijkt van de verplichtingen van de verdragsluitende partijen uit hoofde van dit Protocol om het mariene milieu te beschermen en te behouden.

Een verdragsluitende partij die een dergelijke overeenkomst sluit of regeling aangaat brengt deze ter kennis van de Organisatie."

Naast de wijziging aan artikel 6 van het Protocol van Londen, waardoor offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van CO₂ mogelijk zou worden, ligt ook een wijziging aan het OSPAR-verdrag (Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan) op tafel, waardoor de juridische belemmeringen voor de offshore geologische opslag van CO₂ in de noordoostelijke Atlantische Oceaan worden

weggewerkt. Ook voor die wijziging werd een (voor)ontwerp van instemmings-decreet opgesteld. Wat dit laatste dossier betreft, werd de federale instemmings-wet bekrachtigd en afgekondigd op 1 september 2012. Inzake het voorliggende dossier, is het Vlaamse Gewest de voortrekker binnen het Belgische staatsbestel.

4. Opportuniteit voor Vlaanderen

Het is opportuun dat ook Vlaanderen de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen aanvaardt. Zoals hierboven aangegeven, is de toepassing van CCS in België (en de daarmee samenhangende terugdringing van de CO₂-uitstoot) op korte en middellange termijn niet mogelijk zonder grensoverschrijdend off-shoretransport van CO₂. Alvast in het Antwerpse havengebied wordt momenteel de mogelijkheid onderzocht van een grensoverschrijdend project waarbij CO₂ uit de Antwerpse haven deels zou worden getransporteerd naar opslaglocaties onder het Britse, Nederlandse of Noorse deel van de Noordzee om daar geologisch op-geslagen te worden.

Doordat België/Vlaanderen voor CCS-projecten op de korte en middellange termijn afhankelijk is van buitenlandse opslaglocaties, en de meest realistische CO₂-opslagmogelijkheden zich op de korte en middellange termijn in het Britse, Noorse en Nederlandse deel van de Noordzee bevinden, is het essentieel dat offshore-export (transport) van CO₂ mogelijk wordt, en wel zo snel mogelijk. Zonder de inwerking-treding van de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen is een grens-overschrijdend CCS-project met offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van Belgisch/Vlaams CO₂ naar opslaglocaties in het Britse, Noorse of Nederlandse deel van de Noordzee, niet mogelijk.

Ook de Europese Commissie zag recent nog in haar mededeling 'Stappenplan Energie 2050' en in haar mededeling 'Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie 2050' een cruciale rol weggelegd voor CCS. De geologische opslag van CO₂ werd al geregeld door richtlijn 2009/31/EG. Deze richtlijn heeft al het verbod op CO₂-transport dat gold onder de Europese verordening 1013/2006 inzake de overbrenging van afvalstoffen opgeheven. In overwegingen 12 en 13 van richtlijn 2009/31/EG wordt expliciet verwezen naar het Protocol van Londen en naar het opheffen van de daarin vervatte juridische belemmeringen voor CCS.

Via amendementen in 2006 aan het Protocol van Londen werd al de offshore geolo-gische opslag van CO₂ mogelijk gemaakt (via een stilzwijgende of vereenvoudigde verdragswijziging; er was dus geen uitdrukkelijke instemming door België en het Vlaamse Gewest nodig). Via de nu voorliggende wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen zal ook de offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van CO₂ mogelijk worden. In zekere zin rust, via de goedkeuring van richtlijn 2009/31/EG, op elke EU-lidstaat de plicht om mee te werken aan het mogelijk maken van offshore-export (offshore grensoverschrijdend transport) van CO₂ als deze geschiedt onder de voorwaarden van de CCS-richtlijn.

Het (voor)ontwerp van instemmingsdecreet en de daarmee samenhangende wij-ziging van artikel 6 van het Protocol van Londen werken enkel de bestaande ju-ridische belemmeringen weg voor de offshore-export van CO₂ (offshore grens-overschrijdend transport), zonder dat er sprake is van het opleggen van een verplichting aan de verdragsstaten om CO₂ offshore te exporteren.

De wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen heeft niet tot gevolg dat het Vlaamse Gewest zijn regelgeving, beleid of praktijk moet aanpassen. Als het Vlaamse Gewest CO₂ offshore zou exporteren met het oog op de geologische op-slag ervan, moet het een overeenkomst of regeling sluiten met het ontvangen-de land met daarin de bevestiging en toewijzing van verantwoordelijkheden voor het verstrekken van vergunningen, in overeenstemming met de bepalingen van

het Protocol van Londen en ander toepasselijk internationaal recht. Als het gaat om offshore-export naar een land dat geen verdragspartij is bij het Protocol van Londen moet de overeenkomst of de regeling bepalingen bevatten die minimaal gelijk zijn aan die in het Protocol van Londen, met inbegrip van bepalingen inzake de afgifte van vergunningen en vergunningsvoorwaarden voor het voldoen aan de bepalingen van bijlage 2 van het Protocol van Londen om te waarborgen dat de overeenkomst of de regeling niet afwijkt van de verplichtingen van de verdragssluitende partijen uit hoofde van het Protocol van Londen om het mariene milieu te beschermen.

5. Ontvangen adviezen

5.1. Advies Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

Bij brief van 17 juni 2015 heeft de SARiV gemeld geen formeel advies uit te brengen. De motivering luidt dat het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 de opheffing voorziet van deze adviesraad en dat de Raad om die reden bij zijn laatste plenaire vergadering van 22 september 2014 besloten heeft zijn adviesverlening stop te zetten.

5.2. Advies Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

Bij brief van 1 juli 2015 heeft de Minaraad gemeld geen advies uit te brengen, gezien het om een verdragstekst gaat waarover de onderhandelingen afgesloten zijn.

5.3. Advies Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Bij brief van 29 juni 2015 heeft de SERV gemeld geen advies te formuleren uit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact.

5.4. Advies Raad van State

De Raad van State bracht op 6 oktober 2015 zijn advies inzake dit dossier uit.

In zijn advies merkt de raad (randnummer 2) op dat de aan bijlage 1 bij het Protocol van Londen aangebrachte wijziging van 2 november 2006 niet ter kennis werd gebracht van het Vlaams Parlement. Om de internrechtelijke binding van verdragswijzigingen duidelijker tot uiting te brengen, beveelt de raad aan dat: "deze in de toekomst het best op een nuttig ogenblik ter kennis gebracht [worden] van het Vlaams Parlement overeenkomstig de procedure voor vereenvoudigde verdragswijzigingen, zoals geregeld in artikel 75/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement."

Opdat aangenomen wijzigingen aan een verdragstekst interne werking zouden kunnen hebben, is het noodzakelijk dat het Vlaams Parlement hiermee heeft ingestemd. Voor gewone verdragen en verdragswijzigingen wordt hiervoor de normale procedure van bespreking en goedkeuring door het parlement gevolgd. Voor vereenvoudigde verdragswijzigingen daarentegen – wijzigingen die internationaalrechtelijk in werking treden zonder interventie (ratificatie) van de verdragspartijen – geldt een afwijkende procedure, die voor wat Vlaanderen betreft, thans gedekt is door artikel 75/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Voor alle duidelijkheid moet evenwel benadrukt worden dat de anticipatieve goedkeuring met dergelijke wijzigingen voor het Protocol van Londen reeds werd ingeschreven in het instemmingsdecreet van 23 december 2005. Bovendien is de procedure van artikel 75/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement voor de wijziging van 2 november 2006 achterhaald in de tijd. Om de internrechtelijke binding van vereenvoudigde verdragswijzigingen, alsook de eventuele toekomstige

ge wijzigingen, helemaal te waarborgen, wordt gedacht aan een overkoepelend decreet houdende instemming van alle aangenomen vereenvoudigde verdragswijzigingen, alsook eventuele toekomstige wijzigingen, in het licht van het gewijzigd Reglement van het Vlaams Parlement.

In randnummer 3 stelt de Raad van State dat: "de wijziging van 2 november 2006 (...) tot op heden evenmin het voorwerp uitgemaakt van een bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Het gegeven dat met die wijziging op een stilzwijgende wijze is ingestemd door het Vlaams Parlement houdt geen afwijking in van de verplichting die voortvloeit uit artikel 190 van de Grondwet en (...) om die wijziging in het Belgisch Staatsblad bekend te maken opdat ze uitwerking zou hebben in het interne recht."

Met deze opmerking kan worden ingestemd. Formeel moet wel de federale minister van Buitenlandse Zaken instaan voor de publicatie in het Belgisch Staatsblad van de instemmingswet bij zowel het verdrag als bij latere wijzigingen ervan. Artikel 14 van het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen bepaalt immers: "Eens de formaliteiten van de inwerkingtreding van een gemengd verdrag zijn vervuld wordt de tekst samen met de wet van instemming, de referenties met betrekking tot de decreten/ordonnanties van instemming en informatie over de bekrachtiging of toetreding en inwerkingtreding, door toedoen van de Minister van Buitenlandse zaken in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt."

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Artikel 2 strekt ertoe gevolg te geven aan de wijziging van artikel 6 van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval of andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijziging van artikel 6 van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend erfgoed

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

Aan mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 BRUSSEL

uw bericht van
17 juni 2015

uw kenmerk
K37/20150617-9882

ons kenmerk
/

bijlagen
/

vragen naar / e-mail
freddy.evans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 01 11

datum
17 juni 2015

Betreft: Advies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972

Mevrouw de minister,

De Vlaamse regering hechtte tijdens haar vergadering van 12 juni 2015 haar goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009, volgens de gewone procedure. Zij verzocht u hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Wij ontvingen uw adviesaanvraag op 17 juni 2015.

Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 voorziet de opheffing van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen. Tijdens zijn laatste plenaire vergadering van 22 september 2014 heeft de Raad daarom besloten zijn adviesverlening stop te zetten.

Het decreet tot oprichting van de Raad bepaalt dat de Vlaamse Regering verplicht is advies te vragen over (i) voorontwerpen van decreet m.b.t. regelgeving op het vlak van buitenlands beleid, internationaal ondernemen, internationale samenwerking en toerisme, en (ii) ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering m.b.t. buitenlands beleid, internationaal ondernemen, internationale samenwerking en toerisme die van strategisch belang zijn. Hoewel dit decreet nog niet is aangepast, wenst de Raad over het voorliggend dossier geen formeel advies uit te brengen.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Instemmingsdecreet aanpassing Protocol van Londen

Brussel, 29 juni 2015

Adviesvraag: voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009

Adviesvrager: Joke Schauvliege - Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Ontvangst adviesvraag: 17 juni 2015

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 29 juni 2015

Mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 BRUSSEL

contactpersoon

Annick Lamote
alamote@serv.be

ons kenmerk

SERV_20150629_aanpassing protocol van London_ADV

Brussel

29 juni 2015

Adviesvraag aanpassing Protocol van London

Mevrouw de minister,

Op 17 juni 2015 vroeg u de SERV om advies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van London van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009.

De SERV besliste vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact om hierover geen advies te formuleren.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving, Natuur en
Landbouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 Brussel

Datum: 1 juli 2015
Uw ref.: K37/20150617-9884
Onze ref.: 01/M6/2015/394
Te bereiken Jan.verheeke@minaraad.be / 02 558 01 36
Betreft: Voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009

Mevrouw de minister,

Op 17 juni 2015 ontving de Minaraad de in rand vermelde adviesvraag. Het Dagelijks Bestuur heeft kennis genomen van deze adviesvraag en besliste om geen advies uit te brengen. Het betreft immers de goedkeuring van een internationale overeenkomst.

Met vriendelijke groeten,

Jan Verheeke
Secretaris

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 57.970/VR
van 6 oktober 2015

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009’

Op 22 juli 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 7 september 2015,^(*) daarna verlengd tot 29 september 2015 en nogmaals verlengd tot 14 oktober 2015,^(**) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009’.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 29 september 2015. De kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre LIÉNARDY, kamervoorzitter, Jacques JAUMOTTE, Wilfried VAN VAERENBERGH, Bernard BLERO en Wouter PAS, staatsraden, en Colette GIGOT en Wim GEURTS, griffiers.

De verslagen zijn uitgebracht door Benoît JADOT, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 oktober 2015.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

^(**) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het verkrijgen van de instemming van het Vlaams Parlement met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 (hierna: Protocol van Londen) bij het Verdrag ‘inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009’.

Met de voornoemde wijziging wordt beoogd om de bestaande juridische belemmeringen weg te werken voor de uitvoer van kooldioxidestromen (dit is het zogenaamde “*offshore* grensoverschrijvend transport”). De wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen bouwt daartoe verder op de wijziging van 2 november 2006 van bijlage 1 bij het Protocol van Londen¹ waardoor de *offshore* geologische opslag mogelijk is gemaakt.²

In de mate de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen onlosmakelijk is verbonden met het geheel van de bepalingen van het Protocol, dat een gemengd verdrag is, kan ook die wijziging worden geacht een gemengd karakter te hebben en zowel federale als gewestelijke aangelegenheden te betreffen. Dergelijk standpunt werd op 31 januari 2013 ingenomen door de Werkgroep Gemengde Verdragen van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid.

OPMERKINGEN

2. De *sub* 1 vermelde wijziging van 2 november 2006 van bijlage 1 bij het Protocol van Londen is ten aanzien van België op 10 februari 2007 in werking getreden. De wijziging van 2 november 2006 werd evenwel niet ter kennis gebracht van het Vlaams Parlement. Teneinde ook de internrechtelijke binding van verdragswijzigingen duidelijker tot uiting te brengen, worden deze in de toekomst het best op een nuttig ogenblik ter kennis gebracht van het Vlaams Parlement overeenkomstig de procedure voor vereenvoudigde verdragswijzigingen, zoals geregeld in artikel 75/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement.³

3. De wijziging van 2 november 2006 heeft tot op heden evenmin het voorwerp uitgemaakt van een bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. Het gegeven dat met die wijziging op een stilzwijgende wijze is ingestemd door het Vlaams Parlement houdt geen afwijking in van de verplichting die voortvloeit uit artikel 190 van de Grondwet en uit artikel 8 van de wet van 31 mei 1961 ‘betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en inwerkingtreden van wetten en verordeningen’ om die wijziging in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken opdat ze uitwerking zou hebben in het interne recht.

¹ Resolutie L.P.1(1) aangenomen op 2 november 2006 ‘betreffende de afscheiding van koolstofdioxidestromen van koolstofdioxidewinningsprocessen in geologische formaties onder de zeebodem’.

² Zie artikel 6, lid 2, inleidende zin, van het Protocol van Londen; zie eveneens het vierde en het vijfde lid van de aanhef van Resolutie LP.3(4) aangenomen op 30 oktober 2009 ‘inzake de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen’.

³ Zie de wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement ‘wat de vereenvoudigde verdragswijzigingen betreft’, aangenomen op 24 juni 2015 (*Parl.St.* VI.Parl., 2014-15, nr. 359/3).

Artikel 190 van de Grondwet bepaalt dat alleen de wetgever bevoegd is om de vorm te bepalen waarin de wetten en verordeningen moeten worden bekendgemaakt opdat ze verbindend worden. Volgens het Hof van Cassatie geldt die grondwetsbepaling naar analogie voor internationale akten. Het Hof heeft immers geoordeeld dat verdragen niet aan particulieren kunnen worden tegengeworpen zolang ze niet integraal zijn bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.⁴⁻⁵

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

⁴ Cass., 11 december 1953, *Pas.* 1954, I, 298; Cass., 19 maart 1981, *J.T.* 1982, 565-567, noot J. VERHOEVEN.

⁵ Deze opmerking geldt *mutatis mutandis* voor de wijzigingen van 3 november 1989 ‘betreffende de eigenschappen en samenstelling van materiaal dat op zee wordt gedumpt’ (in werking getreden ten aanzien van België op 19 mei 1990), de wijzigingen van 12 november 1993 ‘betreffende het uitfaseren van het dumpen op zee van industrieel afval’ (in werking getreden ten aanzien van België op 20 februari 1994), de wijzigingen van 12 november 1993 ‘betreffende verbranding op zee’ (in werking getreden ten aanzien van België op 20 februari 1994) en de wijzigingen van 12 november 1993 ‘betreffende het dumpen op zee van radioactief afval en andere radioactieve stoffen’ (in werking getreden ten aanzien van België op 20 februari 1994) van het Verdrag ‘inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen’ (gedaan te Londen, Mexico, Moskou en Washington op 29 december 1972).

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed en de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De wijziging van artikel 6 van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van de verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 3 juni 2016.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

BIJLAGE:

Nederlandse vertaling en Engelse tekst
van de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen
(uittreksel uit het Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden)

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2011 Nr. 72

A. TITEL

*Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van
verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en
andere stoffen van 1972;
(met Bijlagen)
Londen, 7 november 1996*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Protocol zijn geplaatst in *Trb.* 1998, 134.

Voor de Engelse tekst van de wijziging van Bijlage I bij het Protocol van 2 november 2006 zie *Trb.* 2008, 200.

Op 30 oktober 2009 is te Londen een wijziging van artikel 6 van het Protocol tot stand gekomen. De Engelse tekst van de in Resolutie LP.3(4) vervatte wijziging luidt als volgt:

Resolution LP.3(4)

On the Amendment to Article 6 of the London Protocol

(Adopted on 30 October 2009)

The fourth meeting of Contracting Parties to the 1996 Protocol to the Convention on the prevention of marine pollution by dumping of wastes and other matter 1972,

Recalling the objectives of the 1996 Protocol to the London Convention (“London Protocol”) that include the protection and preservation of the marine environment from all sources of pollution;

Reiterating the serious concern regarding the implications for the marine environment of climate change and ocean acidification, as a result of elevated levels of carbon dioxide in the atmosphere;

Welcoming the adoption and entry into force of the amendment to include the sequestration of carbon dioxide streams in sub-seabed geological formations in Annex 1 to the London Protocol, as set out in Resolution LP.1(1);

Recalling that Resolution LP.1(1) recognized that carbon dioxide capture and sequestration should not be considered as a substitute to other measures to reduce carbon dioxide emissions, but considered such sequestration as one of a portfolio of options to reduce levels of atmospheric carbon dioxide and as an important interim solution;

Noting that not all countries have suitable sub-seabed geological formations for the sequestration of carbon dioxide streams;

Welcoming the work of the Legal and Technical Working Group on Transboundary CO₂ Sequestration Issues and its conclusions, as set out in its report LP/CO₂ 1/8;

Welcoming further the work of the Intersessional Correspondence Group on Transboundary CO₂ Sequestration Issues and its conclusions, as set out in its report LC 31/5;

Reiterating the agreement of Contracting Parties in 2008 that the London Protocol should not constitute a barrier to the transboundary movement of carbon dioxide streams to other countries for disposal as a measure to mitigate climate change and ocean acidification;

Emphasizing that this resolution should not be interpreted as legitimizing the export of any other waste or other matter to other countries for disposal;

Emphasizing also that Contracting Parties should ensure that the long distance export of carbon dioxide streams between UN regions is reduced to the minimum consistent with the protection and preservation of the marine environment from all sources of pollution, taking into account the special position of developing countries;

Stressing that the accountability for compliance with the provisions of the Protocol will rest with the Contracting Party in the case of export to non-Contracting Parties;

Noting that the transboundary movement of carbon dioxide after injection (migration) is not export for dumping and therefore not prohibited by Article 6; and

Stressing that management of shared formations is an important issue that should be addressed to ensure appropriate environmental protection;

1. Adopts the following amendment to Article 6 of the London Protocol, in accordance with Article 21 of the Protocol, as set out in the Annex to this resolution; and

2. Invites the Scientific Group under the London Protocol in collaboration with the Scientific Group under the London Convention to consider the need for amendments to the Specific Guidelines for Assessment of Carbon Dioxide Streams for Disposal into Sub-seabed Geological Formations, to provide further specific guidance in cases of export of such streams to other countries for disposal and issues related to the management of transboundary movement of carbon dioxide after injection.

Annex

Amendment to Article 6 of the London Protocol

Add “1” before: Contracting Parties shall not allow the export of wastes or other matter to other countries for dumping or incineration at sea.

Add a new paragraph 2 as follows:

“2 Notwithstanding paragraph 1, the export of carbon dioxide streams for disposal in accordance with annex 1 may occur, provided that an agreement or arrangement has been entered into by the countries concerned. Such an agreement or arrangement shall include:

2.1 confirmation and allocation of permitting responsibilities between the exporting and receiving countries, consistent with the provisions of this Protocol and other applicable international law; and

2.2 in the case of export to non-Contracting Parties, provisions at a minimum equivalent to those contained in this Protocol, including those relating to the issuance of permits and permit conditions for complying with the provisions of annex 2, to ensure that the agreement or arrangement does not derogate from the obligations of Contracting Parties under this Protocol to protect and preserve the marine environment.

A Contracting Party entering into such an agreement or arrangement shall notify it to the Organization.”

C. VERTALING

Zie *Trb.* 2000, 27 en *Trb.* 2008, 200.

In *Trb.* 2000, 27 dienen de volgende correcties te worden aangebracht.

In de gehele tekst dienen de woorden „Partij” en „Partijen” te worden vervangen door respectievelijk „verdragsluitende partij” en „verdragsluitende partijen”.

Op blz. 11, in artikel 16, tweede lid, dient in de laatste volzin het woord „Partij” te worden vervangen door „partij”.

Op blz. 15, in artikel 23 dient het woord „Partij” te worden vervangen door „partij”.

Op blz. 16, in artikel 26, tweede lid, dient in de tweede regel voor de woorden „ten aanzien van” „bij dit Protocol” te worden ingevoegd.

In *Trb.* 2008, 200 dienen de volgende correcties te worden aangebracht.

Op blz. 4, in de titel van Resolutie LP.1(1) dienen de woorden „het amendement” te worden vervangen door „de wijziging”; in de tweede overweging van Resolutie LP.1(1) dienen de woorden „het beschermen en het behoeden” te worden vervangen door „de bescherming en het behoud” en dienen de woorden „, respectievelijk voor,” en „daarvan” te worden geschrapt.

Op blz. 6, dient voor de zin beginnend met „Kooldioxidestromen bedoeld in lid 1.8 ...” „4.” te worden ingevoegd.

De vertaling van Resolutie LP.3(4) van 30 oktober 2009, houdende een wijziging van artikel 6 van het Protocol, luidt als volgt:

Resolutie LP.3(4)

Inzake de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen

(Aangenomen op 30 oktober 2009)

De vierde Vergadering van de verdragsluitende partijen bij het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972,

Herinnerend aan de doelstellingen van het Protocol van 1996 bij het Verdrag van Londen („Protocol van Londen”) waaronder de bescherming en het behoud van het mariene milieu tegen alle bronnen van verontreiniging;

Opnieuw grote bezorgdheid uitsprekend over de gevolgen voor het mariene milieu van de klimaatverandering en de verzuring van de oceanen als gevolg van een verhoogd kooldioxidegehalte in de atmosfeer;

Verheugd over de aanneming en de inwerkingtreding van de wijziging om de opslag van kooldioxidestromen in geologische formaties in de ondergrond van de zee toe te voegen aan bijlage 1 bij het Protocol van Londen, zoals vervat in resolutie LP.1(1);

In herinnering roepend dat in resolutie LP.1(1) erkend werd dat de opvang en opslag van kooldioxide niet mag worden beschouwd als substituuut voor andere maatregelen om kooldioxide-emissies te verminderen, maar dat hierin wel overwogen werd dat deze opslag één van een reeks van mogelijkheden is om het kooldioxidegehalte in de atmosfeer te verminderen en een belangrijke tijdelijke oplossing is;

Opmerkend dat niet alle landen beschikken over geschikte geologische formaties in de ondergrond van de zee voor de opslag van kooldioxidestromen;

Waardering uitsprekend voor het werk van de Juridische en Technische Werkgroep inzake grensoverschrijdende kwesties betreffende CO₂-opslag en zijn conclusies, zoals vervat in zijn rapport LP/CO₂ 1/8;

Voorts waardering uitsprekend voor het werk van de Intersessionele correspondentiegroep inzake kwesties betreffende grensoverschrijdende CO₂-opslag en zijn conclusies, zoals vervat in zijn rapport LC 31/5;

Herinnerend aan de afspraak tussen de verdragsluitende partijen in 2008 dat het Protocol van Londen geen belemmering mag vormen voor de grensoverschrijdende overbrenging van kooldioxidestromen naar andere landen met het doel zich hiervan te ontdoen als een maatregel om de klimaatverandering en de verzuring van de oceanen te beperken;

Benadrukkend dat deze resolutie niet mag worden opgevat als het legitimeren van de uitvoer van enig ander afval of enige andere stoffen naar andere landen met als doel zich hiervan te ontdoen;

Tevens benadrukkend dat de verdragsluitende partijen dienen te waarborgen dat de uitvoer over lange afstand van kooldioxidestromen tussen VN-regio's wordt beperkt tot het minimum dat verenigbaar is met de bescherming en het behoud van het mariene milieu tegen alle bronnen van verontreiniging, rekening houdend met de bijzondere positie van ontwikkelingslanden;

Benadrukkend dat de verantwoordelijkheid voor de naleving van de bepalingen van het Protocol bij de verdragsluitende partij berust in geval van uitvoer naar niet-verdragsluitende partijen;

Opmerkend dat de grensoverschrijdende overbrenging van kooldioxide na injectie (migratie) geen uitvoer ten behoeve van storting is en derhalve niet door artikel 6 verboden wordt; en

Benadrukkend dat het beheer van gedeelde formaties een belangrijke kwestie is die aangepakt dient te worden teneinde adequate bescherming van het milieu te waarborgen;

1. Neemt, in overeenstemming met artikel 21 van het Protocol, de volgende wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen aan, zoals vervat in de Bijlage bij deze resolutie; en

2. Verzoekt de Wetenschappelijke Groep van het Protocol van Londen in samenwerking met de Wetenschappelijke Groep van het Verdrag van Londen de noodzaak te bezien van wijzigingen van de Specifieke Richtsnoeren voor de beoordeling van kooldioxidestromen voor opslag in geologische formaties in de ondergrond van de zee, teneinde aanvullende specifieke richtlijnen te geven in geval van uitvoer van dergelijke stromen naar andere landen met als doel zich hiervan te ontdoen en andere kwesties die betrekking hebben op het beheer van de grensoverschrijdende overbrenging van kooldioxide na injectie.

Bijlage

Wijziging van artikel 6 bij het Protocol van Londen

Voeg „1” toe voor: De verdragsluitende partijen staan de uitvoer van afval of andere stoffen naar andere landen voor het storten in of verbranden op zee niet toe.

Voeg de volgende nieuwe paragraaf 2 toe:

„2. Niettegenstaande het eerste lid kan de uitvoer van kooldioxidestromen met als doel zich hiervan te ontdoen in overeenstemming met bijlage 1 plaatsvinden, op voorwaarde dat er een overeenkomst of regeling tussen de betrokken landen is. Een dergelijke overeenkomst of regeling omvat:

2.1 de bevestiging en toewijzing van verantwoordelijkheden voor het verstrekken van vergunningen tussen de uitvoerende en ontvangende landen, in overeenstemming met de bepalingen van dit Protocol en andere toepasselijk internationaal recht; en

2.2 in het geval van uitvoer naar niet-verdragsluitende partijen, bepalingen die minimaal gelijk zijn aan die in dit Protocol, met inbegrip van bepalingen inzake de afgifte van vergunningen en vergunningsvoorwaarden voor het voldoen aan de bepalingen van bijlage 2, teneinde te waarborgen dat de overeenkomst of regeling niet afwijkt van de verplichtingen van de verdragsluitende partijen uit hoofde van dit Protocol om het mariene milieu te beschermen en te behouden.

Een verdragsluitende partij die een dergelijke overeenkomst sluit of regeling aangaat brengt deze ter kennis van de Organisatie.”